

**О.В. ПОЗНЯК, к.е.н.
Інститут демографії та соціальних
досліджень ім. М.В.Птухи НАН України, м.Київ**

**Переорієнтація трудової
міграції громадян України на
Європейський Союз: сучасний
стан і перспективи**

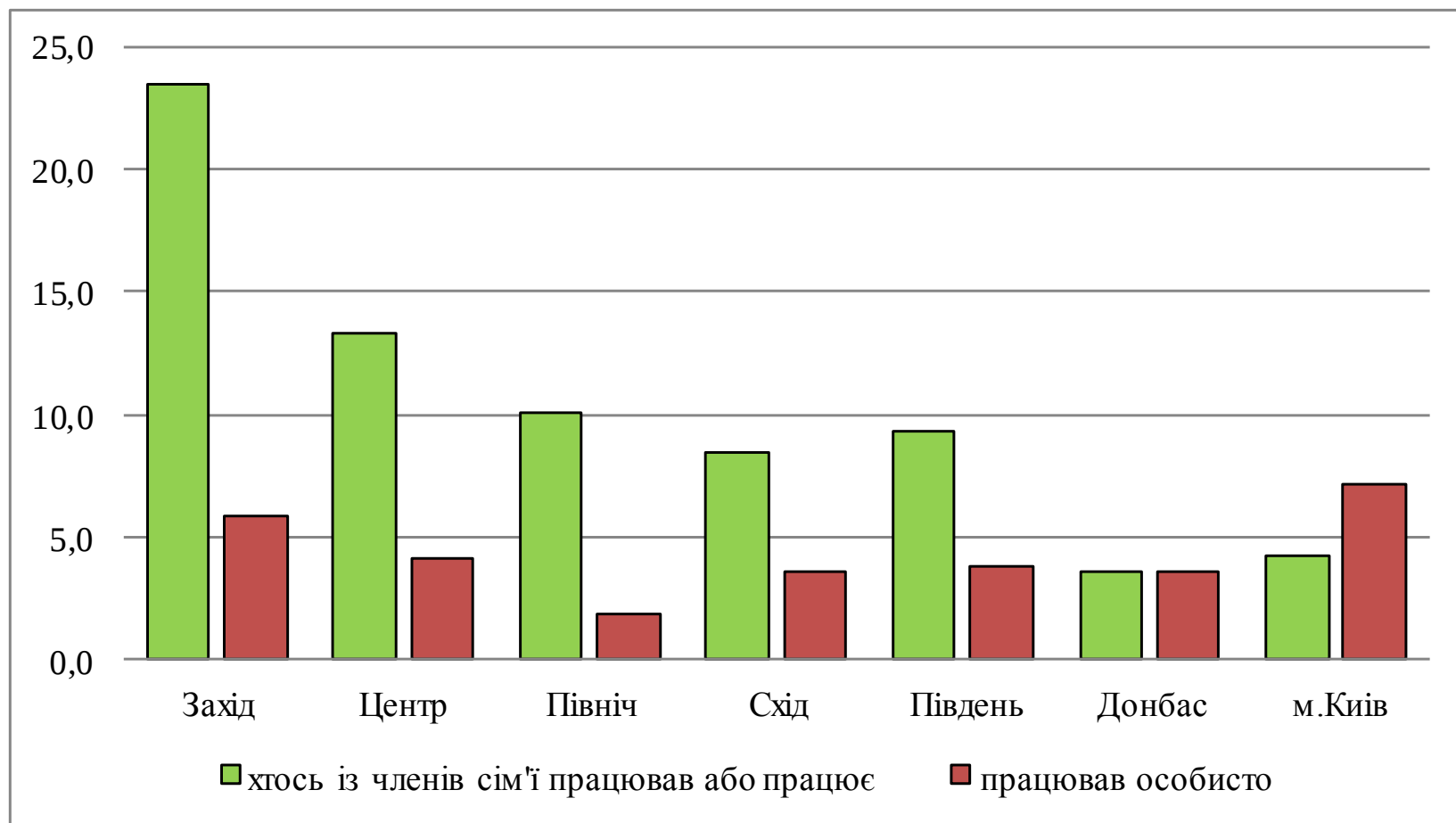
Періодизація міграційної історії України після здобуття незалежності

1. Етап інтенсивного обміну населенням між Україною та іншими країнами колишнього СРСР – 1991-1995рр.
2. Етап становлення і розвитку зовнішньої трудової міграції з України при скороченні обсягів міграції, пов'язаної із зміною місця проживання – з середини 1990-х рр. до початку ХХІ ст.
3. Етап стабілізації зовнішньої трудової міграції – від початку ХХІ ст. до подій весни 2014 р.
4. Етап зростання масштабів зовнішньої трудової міграції та формування потоків ВПО та вимушеної міграції за кордон – з весни 2014 р.

Масштаби зовнішньої трудової міграції, млн. осіб

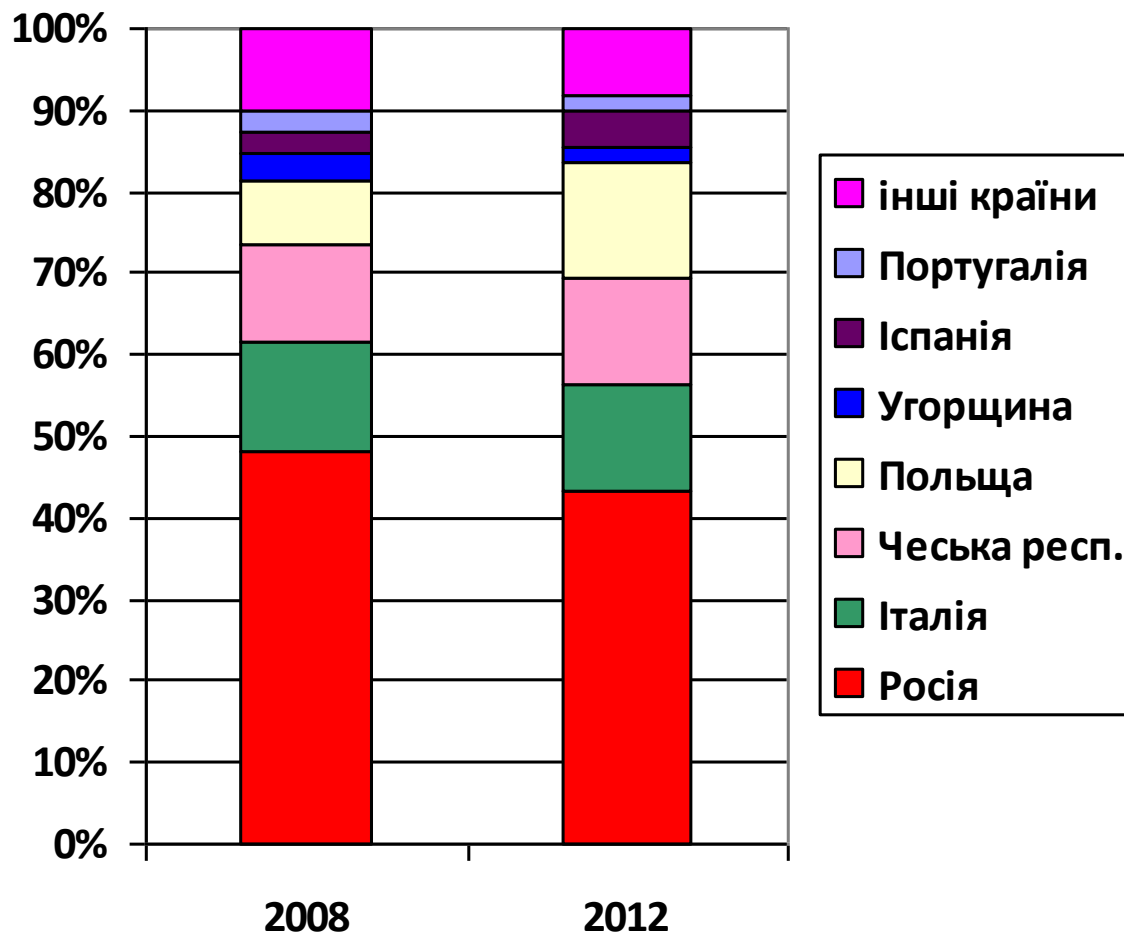
	Дані загальнонаціонального обстеження	Оцінка загальної чисельності
2008	1.5	2.1
2012	1.2	1.9-2.0
2016	-	2.2-2.3

Питома вага респондентів, які працювали за кордоном, і респондентів, у складі сімей яких є особи, які працювали або працюють за кордоном, за регіонами, %

Джерело: дані опитування «Громадська думка щодо соціально-економічних орієнтацій економічно активного населення України», 2015 р.

Розподіл трудових мігрантів за країнами призначення (за останньою поїздкою), 2008 та 2012 рр.

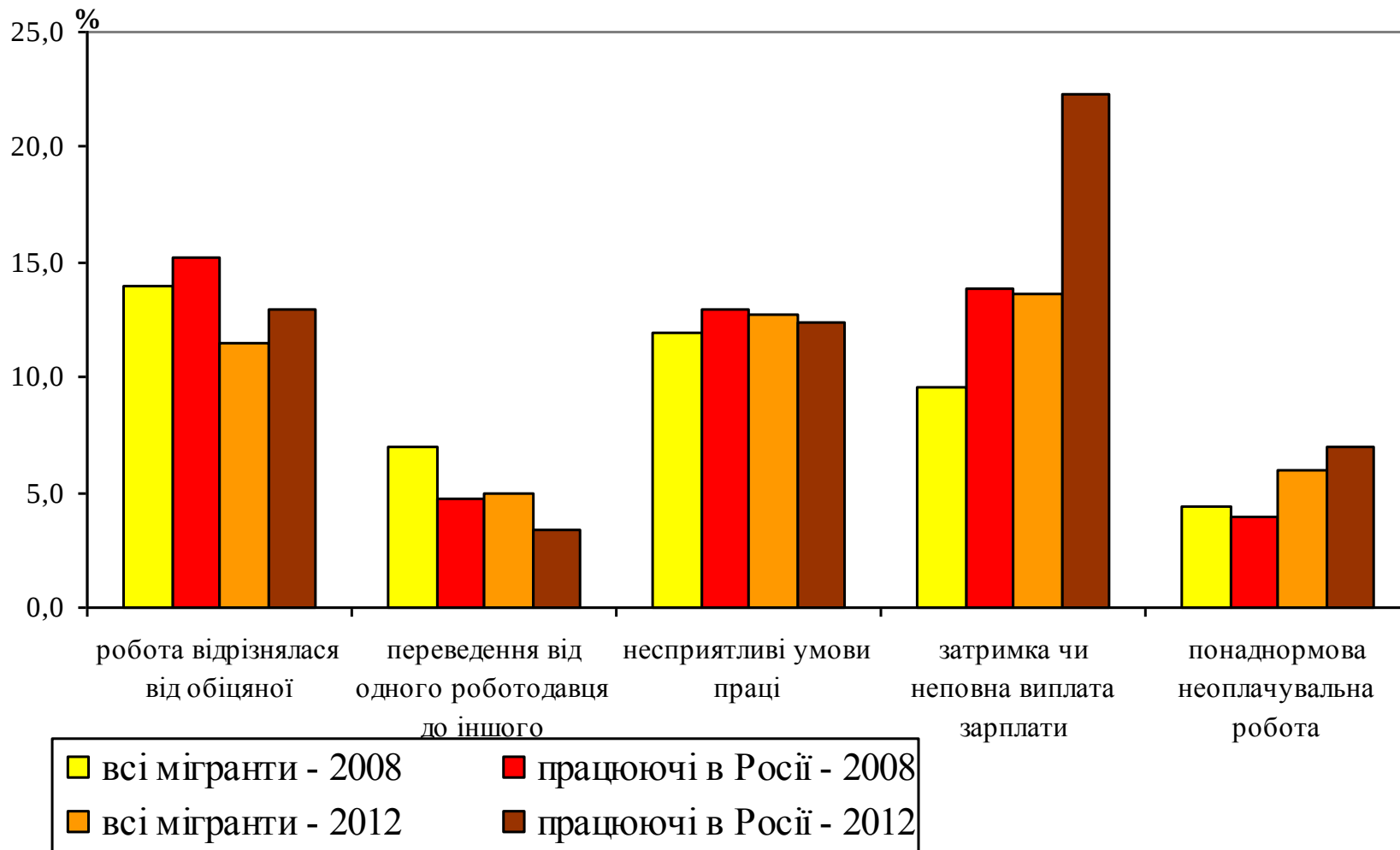

Джерело: дані загальнонаціональних обстежень з питань трудової міграції 2008 та 2012 рр.

Чинники, які обумовили лідерство Росії за кількістю українських заробітчан у 1990-х рр.

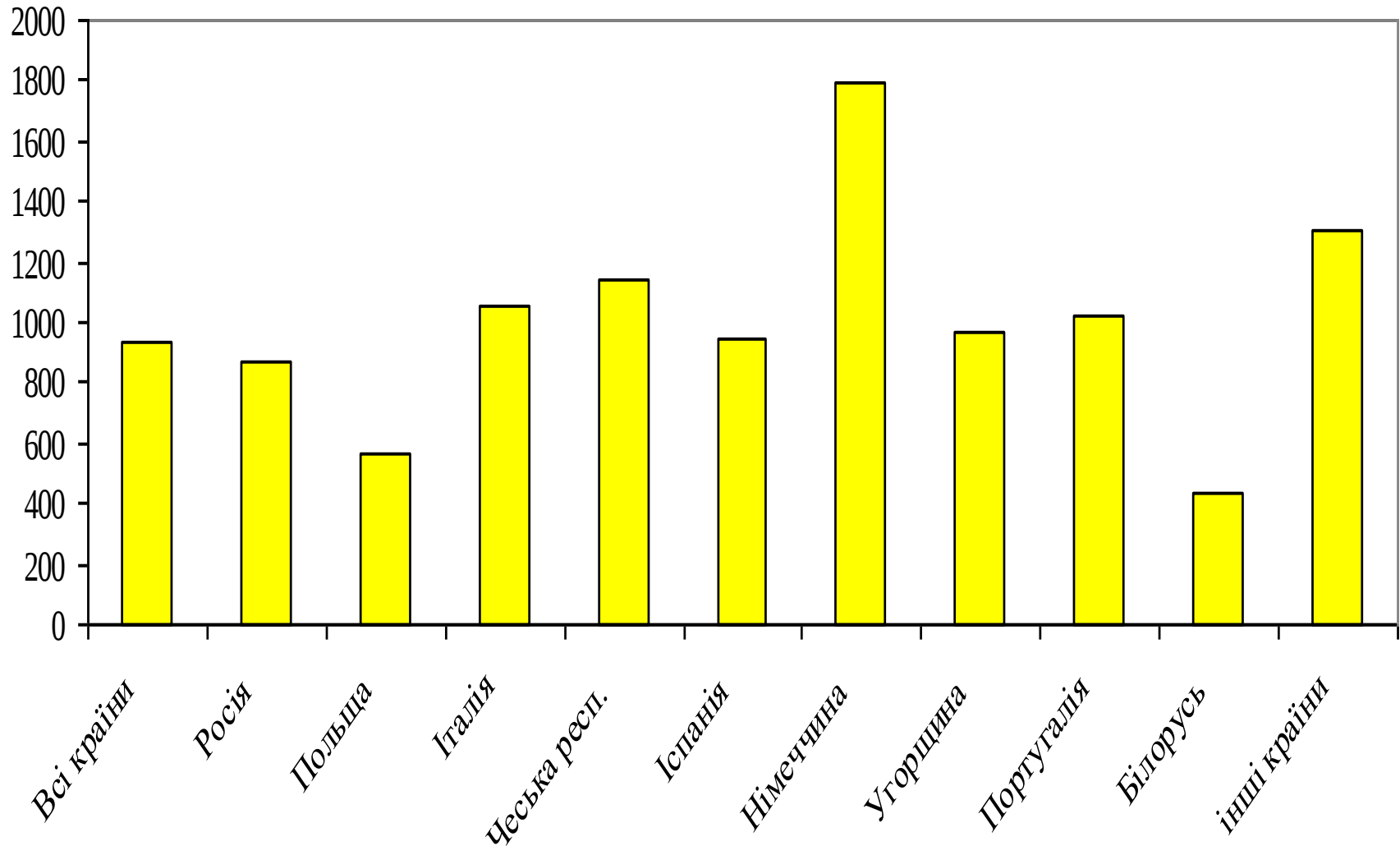
- відсутність мовного бар'єру
- безвізовий режим
- наявність у багатьох українських громадян родичів і знайомих в РФ

Частка осіб, які стикалися з несприятливими ситуаціями, серед усіх українських трудових мігрантів та серед працюючих в Росії, 2008 та 2012 рр.

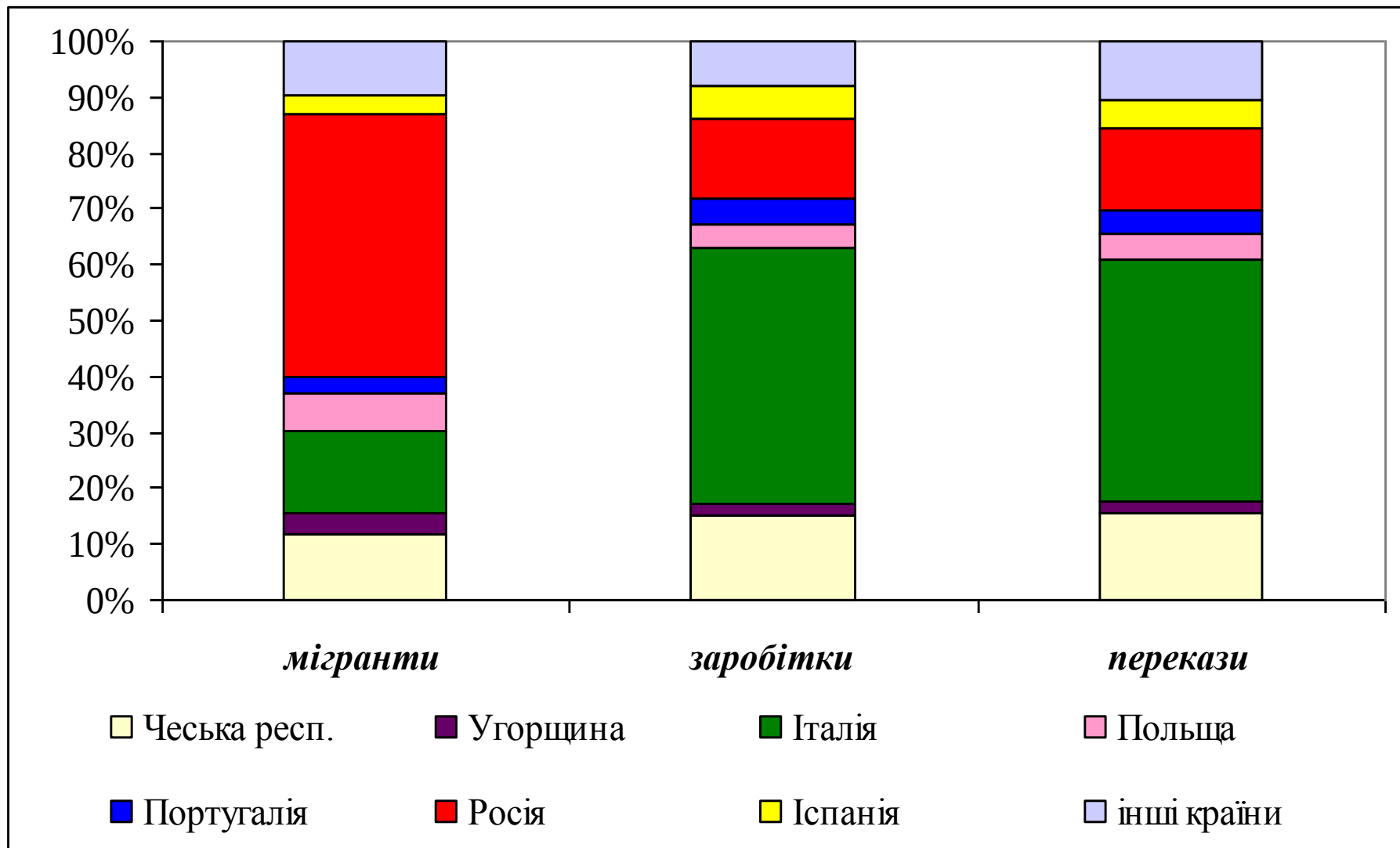
Джерело: дані загальнонаціональних обстежень з питань трудової міграції 2008 та 2012 рр.

Українські трудові мігранти в різних країнах за середньомісячним заробітком, 2010-2012 рр.

Джерело: дані загальнонаціонального обстежень з питань трудової міграції 2012 р.

Розподіл мігрантів, їхніх заробітків та переказів за країнами-реципієнтами, 2008-2010 рр.

Джерело: авторська оцінка

Чинники, які сприяють переорієнтації українських трудових мігрантів на країни ЄС

- менший економічний зиск міграції до Росії в порівнянні з міграцією до країн ЄС
- формування міграційних мереж і громадських організацій українців у країнах Євросоюзу
- кампанії з легалізації мігрантів, які були здійснені у країнах ЄС
- погіршення українсько-російських відносин
- падіння курсу російського рубля по відношенню до євро і валют країн-нових членів ЄС
- очікуване запровадження безвізового режиму для українців в країнах Шенгенської зони

Очікувані трансформації трудової міграції у довгостроковій перспективі

